

## TECHNISCHE FICHE VVSG-VERKIEZINGSMEMORANDUM

Fiche	<i>Structurele cofinanciering federale overheid voor statutaire pensioenen lokale besturen</i>
Hoort bij strategisch dossier	<i>SD2: Herijken van de gemeentelijke financiering</i>
Korte omschrijving	<p>De lokale besturen staan helemaal zelf in voor de financiering van de pensioenen van hun vroegere statutaire medewerkers. Die uitgaven stijgen de komende jaren zienderogen, door een combinatie van meer gepensioneerden die, ten gevolge van de gestegen levensverwachting, ook langer een pensioen genieten. Voor de lokale besturen wordt dit een onhaalbare last, die alle andere noodzakelijke uitgaven en investeringen dreigt te verdringen. Het probleem rijst extra scherp voor besturen met een (ex-)publiek ziekenhuis op het grondgebied.</p> <p>Er is dus nood aan een structurele cofinanciering vanuit de Schatkist, zoals dat ook gebeurt voor de pensioenstelsels van de werknemers, van de zelfstandigen en van de statutairen van de andere overheden.</p>

### **Wat?**

Statutaire medewerkers van lokale besturen krijgen na afloop van hun loopbaan een overheidspensioen, zoals dat ook het geval is voor statutairen van de andere overheden. Het grote verschil is dat lokale besturen helemaal zelf instaan voor de financiering van die pensioenen: de bijdragen van een bepaald jaar van alle lokale besturen samen worden zo berekend dat ze volstaan om de uitgaven van dat jaar van alle lokale besturen te betalen. Alleen voor de lokale politie en voor de (ex-)publieke ziekenhuizen is er een beperkte cofinanciering vanuit de Schatkist. Daarnaast kan een deel van de besturen nog enkele jaren profiteren van in het verleden opgebouwde reserves, maar ook die pot raakt langzaam op.

De toename van het aantal gepensioneerden (veel babyboomers gaan met pensioen) gecombineerd met de sterk gestegen levensverwachting (waardoor mensen langer een pensioen genieten) zorgen voor een sterke stijging van de pensioenuitgaven. Voor de Vlaamse lokale besturen stegen de pensioenlasten tussen 2012 en 2017 6,2% per jaar, veel sneller dus dan de toename van de andere gemeentelijke financieringsbronnen, zoals het Gemeentefonds (+3,5% per jaar) of de belastingontvangsten. In 2017 betaalde de Vlaamse gemeenten, OCMW's, politie- en hulpverleningszones samen voor ruim 931 miljoen euro aan bijdragen voor de overheidspensioenen.

Tijdens de legislatuur 2014-2019 nam de federale overheid al enkele maatregelen om de pensioenfactuur wat te milderen, maar de gevolgen daarvan blijven zeker de eerstkomende jaren relatief beperkt. De verwachte toename gaat de komende jaren gewoon door.

Omdat pensioenuitgaven moeten gebeuren (besturen kunnen er niet op besparen), dreigen ze steeds meer de andere uitgaven weg te drukken, en de noodzakelijke lokale investeringen te verdringen.

Er is dus nood aan een structurele cofinanciering van de lokale pensioenuitgaven door de federale Schatkist, zoals dat ook gebeurt voor de pensioenstelsels van de werknemers, van

de zelfstandigen en van de statutairen van de andere overheden. Maatschappelijk is er geen enkel argument waarom de Schatkist in die andere sectoren wel tussenkomt, en niet voor de lokale besturen.

### **Hoe?**

Er bestaan vandaag al vrij betrouwbare ramingen over de verwachte evolutie van de basisbijdragevoet en het responsabiliseringspercentage van nu tot 2024. Zo zou de basisbijdrage vanaf 2022 moeten stijgen naar 43% (waarvan 7,5% werknemersbijdrage), tegen 41,5% vandaag. Ter vergelijking: in de privésector evolueert men ten gevolge van de taxshift naar een totale werkgeversbijdrage van maximum 25%... Volgens dezelfde ramingen zou de responsabiliseringscoëfficiënt moeten toenemen van 50% vandaag, over 55% in 2021, 70% in 2022, 75% in 2023 naar 80% in 2024.

De VVSG vraagt dat de federale regering bij haar aantreden in eerste instantie de basisbijdrage op het niveau van 2019 houdt en de responsabiliseringscoëfficiënt op 50%. De middelen die het stelsel zo tekort komt, worden bijgepast door de Schatkist. In een volgende fase kunnen de bijdragepercentages ook worden verminderd tot ze een 'normaal' niveau (in vergelijking met de andere sectoren, maar rekening houdend met het hogere statutaire pensioen) bereiken. Doel moet zijn te komen tot één gezamenlijk fonds van alle statutaire pensioenen van de verschillende overheden, met een billijke spreiding van de financiering.

Daarnaast komt er een specifieke regeling voor de (ex-)publieke ziekenhuizen. De verschillende bestaande budgetlijnen worden gestroomlijnd en uitgebreid tot een op basis van objectieve criteria verdeelde financiering van de pensioenlasten, zodat de factuur niet meer helemaal terecht komt bij het OCMW en/of de gemeente waar dat ziekenhuis gevestigd is of was.

### **Effect?**

- De belangrijkste onzekerheidsfactor bij de opmaak van de lokale meerjarenplannen 2020-2025 wordt weggenomen.
- Lokale besturen krijgen weer ruimte om middelen uit te trekken voor de maatschappelijke noden van vandaag, en voor de investeringen die hiervoor noodzakelijk zijn.
- Een potentiële aanleiding voor belangrijke gemeentelijke belastingverhogingen wordt weggenomen.

Contactpersonen  
VVSG

*Jan Leroy – Marijke De Lange*